

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

kultuurikorralduse õppekava

Kätlin Kriisa

WALDORFPERE JÕULULAAT 2018

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Piret Aus, MA (kultuurikorraldus),

kultuurikorralduse assistent

Kaitsmisele lubatud

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2019

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ORGANISATSIOONIDE TUTVUSTUS	4
1.1. Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühing.....	4
1.2. Viljandi Vaba Waldorfkool	5
1.2.1. Organisatsiooni missioon, visioon ja eesmärk.....	5
1.2.2. Organisatsiooni struktuur	6
1.2.3. Organisatsiooni arengufaasid.....	9
2. WALDORFPERE JÕULULAAT	11
2.1. Sündmuse kontseptsioon	11
2.2. Siht- ja huvigrupid.....	12
2.3. Seosed paikkondliku arengukavaga.....	13
3. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS.....	14
3.1. Wadornpere jõululaat 2018 kirjeldus	14
3.2. Meeskond	15
3.3. Eelarve	17
3.4. Turundus.....	18
3.5. Riskianalüüs.....	19
3.6. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüs	20
3.7. Waldorfpere jõululaada külastatavus ja tagasiside.....	20
4. ENESEREFLEKSIOON.....	22
KOKKUVÕTE.....	23
KASUTATUD ALLIKAD	24
LISAD.....	26
Lisa 1 Waldorfpere jõululaat 2018 programm.....	26
Lisa 2 Waldorfpere jõululaat 2018 eelarve.....	27
Lisa 3 Turundus- ja sotsiaalmeediaplaan.....	28
Lisa 4 Riskianalüüs	30
Lisa 5 SWOT-analüüs	32
SUMMARY.....	33

SISSEJUHATUS

Eesti kultuuri hoidmine ja arendamine on ühiskonna ühine eesmärk ning Eesti riigi põhiseaduslik kohustus, milleks tuleb tagada kõigile inimestele võimalus kultuuri loomises osaleda ning sellest osa saada (Kultuuriministeerium *s.a*). Viljandi linna kultuurivaldkonna eesmärgiks on, et „Viljandi oleks avatud ja areneva, eripalgelise ning traditsioonidega kultuurieluga linn, kus on tagatud võimalused kultuuri loomiseks, tarbimiseks ning edasikandmiseks. Traditsioone säilitav ning kultuuriloomet toetav ja arendav keskkond pakub laialdasi võimalusi erinevatele elanikkonnagruppidele kultuuriga tegelemiseks.” (Viljandi Linnavolikogu 2018, lk 16) Kultuurikorraldaja kohustuseks on hoida ja säilitada oma riigi kultuuri, katta selle tarbija vajadusi ning muuta võimalusel oma kultuuri nähtavaks ka väljaspool riigi piire, seejuures muutes seda innovaatilisemaks ning kättesaadavaks kõikidele ühiskonna liikmetele. Kultuurikorraldaja ülesandeks on märgata võimalusi, kus on vajalik siduda organisatsioone ja selle potentsiaalseid tarbijaid.

Loov-praktilise lõputöö tulemusena korraldasin kogukondliku heategevusürituse Waldorfpere jõululaat 2018. Nüüdseks kahekümne kolmel korral toimunud sündmus on oluliseks osaks Viljandi Vaba Waldorfkooli arengule ja traditsioonide säilitamisele. Tänu Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias omandatud teoreetilistele teadmistele ning praktilistele oskustele oli mul antud projekti korraldusprotsessi vältel võimalus kasutada kõiki tarkusi täies mahus.

Käesolev töö annab ülevaate eelnimetatud sündmuse korraldusprotsessist ning analüüsib autori pädevust töötada projektijuhina. Kirjalik töö on koostatud kolme osana. Esimene osa kirjeldab ja analüüsib ürituse juriidilisteks korraldajateks olnud organisatsioone. Teine osa kirjeldab sündmuse kontseptsiooni ning analüüsib sündmuse olulisust paikkondlikus perspektiivis. Kolmas osa analüüsib sündmuse korralduslikku poolt. Neljas osa koosneb autori eneseanalüüsist ning isiklikest eesmärkidest, mis kaasnesid antud projektiga.

1. ORGANISATSIOONIDE TUTVUSTUS

1.1. Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühing

Mittetulundusühing Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühing (edaspidi ühing) on Viljandi Vaba Waldorfkooli (edaspidi kool) kõrgeim juhtorgan. „Ühing toetab oma tegevusega ning kaasab ja organiseerib heategevuslikke asutusi, kursusi, seminare ja üritusi, mis lähtuvad waldorfpedagoogikast, muust vaba isiksuse kesksest terviklikust arenguideest, antroposoofilisest maailmapildist või aitavad oma tegevusega kaasa ökoloogilise ja inimkeskse kultuuri ja eluhoiaku kujunemisele.” (Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühing 2016, lk 1)

„Ühingu eesmärkideks on Viljandi Vaba Waldorfkooli ja -lasteaia ülalpidamine ja arendamine, lasteaialastele hoiu ja alushariduse võimaldamine ja õpilastele üldhariduse andmine waldorfpedagoogika alusel; kultuuri hoidmisele ja arendamisele, eluterve keskkonna loomisele ja kaitsmisele, sotsiaalsele sidususele ning solidaarsusele, ning sotsiaalse teadvuse äratamisele ja arendamisele suunatud tegevuste elluviimine; lähtumine oma tegevuses inimese ja sotsiaalse elu kolmeliikmelisusest ja sellest tulenevate kasvatus-, juhtumis- ja majandamismeetodite elluviimine, arendamine ja tutvustamine; ühingu liikmete ja kogukonna sotsiaalne ja vaimne toetamine ning ühingu eesmärkidele vastavate heategevusürituste, koolituste, kirjastustegevuse jne korraldamine.” (ibid, lk 1)

Ühingu koosseis koosneb põhi-, personal- ja toetajaliikmetest. Ühingu põhiliikmeteks loetakse kooli ja lasteaia laste vanemad või isikuid, kes täidavad nende kohustusi. Ühingu personaliliikmeteks saavad astuda kõik, kes on ühinguga töösuhtes töö(võtu)lepingu alusel või on esitanud kirjaliku avalduse sooviga saada liikmeks. Toetajaliikmeteks loetakse isikuid, kes soovivad liikmelisuse kaudu toetada ühingu tegevust. (Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühing 2016, lk 2)

1.2. Viljandi Vaba Waldorfkool

Viljandi Vaba Waldorfkool on ühingu omandil põhinev alus-, põhi- ja keskkharidust andev õppeasutus ning see tegutseb ainult waldorfpedagoogika alusel (Viljandi Vaba Waldorfkool 2019, lk 1).

Waldorfhariduse juured on pärit Austraalia päritolu teadlase Rudolf Steineri (1861-1925) spirituaal-teaduslikest uuringutest. Steineri filosoofia kohaselt on inimese vaim, hing ja keha kolmekordne olemus. Selle võimekus kuni täiskasvanu eani areneb põhiliselt läbi kolme etapi: varajane lapsepõlv, keskmine lapsepõlv ja noorukiiga. (Waldorf education 2015)

2016. aasta kevadest tegutseb Viljandi Vaba Waldorfkool nii lasteaia, põhikooli kui ka gümnaasiumina ning tegemist on Viljandi maakonnas ainukese steinerpedagoogikat ehk waldorfpedagoogikat edasi andva üldhariduskooliga (Viljandi Vaba Waldorfkool 2016, lk 4). Kooli juures tegutsevad ka pikapäevarühmad ning aine- ja huvialaringid. Õppekeel nii koolis kui lasteaias on eesti keel (Viljandi Vaba Waldorfkool 2019, lk 1)

Kool tegutseb Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt kehtestatud korras välja antud tegevusloa (litsentsi), põhikirja, ühingu põhikirja ja waldorflasteaedade ja -koolide suhtes kehtiva seadusandluse alusel (ibid, lk 1).

Viljandi Vaba Waldorfkool alustas tööd 1. septembril 1993. aastal kahes õpperuumis koos kahe klassiga. Kool ja lasteaed on loodud lastevanemate algatusel, et võimaldada peredel, kes peavad oma laste kasvatamisel, hoidmisel ja alus- ning põhihariduse andmisel oluliseks waldorfpedagoogika rakendamist ning tahavad aktiivselt tegutseda oma eesmärkide nimel, kaasa rääkida oma laste arengus ja õpingutes. (Viljandi Vaba Waldorfkool 2016, lk 4)

Viljandi Vaba Waldorfkooli põhihariduse on aastatel 2001 kuni 2015 omandanud 73 õpilast (Viljandi Vaba Waldorfkool 2016, lk 5). 2019. aasta seisuga käib lasteaias ja koolis kokku üle 120 lapse (Mänd 2019).

1.2.1. Organisatsiooni missioon, visioon ja eesmärk

„Strateegilise juhtimise olulisteks elementideks on organisatsiooni visioon, missioon ja eesmärgid” (Alas 2008, lk 60). Organisatsiooni missioon põhilisteks komponentideks on organisatsiooni definitsioon, peamised eesmärgid ja põhilised filosoofilised väärtused (ibid, lk 60). Viljandi Vaba Waldorfkooli missiooniks on „Eesti haridusprotsessis aktiivselt osaledes võimaldada järjepidevat waldorfpedagoogikal põhinevat alus-, põhi- ja gümnaasiumiharidust

Viljandis ja Viljandimaal'' (Viljandi Vaba Waldorfkool 2016, lk 20-21). Alas (2008) defineeringu alusel sisaldab kooli missioon nii definitsiooni, peamist eesmärki kui ka väärtusi, mida Waldorfkool oluliseks peab. Missioon on lugejale kergesti arusaadav ning annab ühe lausega ülevaate kogu vajalikust infost.

Visioon on vaade organisatsiooni tulevikule. See on kontseptsioon sellest, milliseks organisatsioon soovib saada. Visiooni eesmärgiks on peegeldada organisatsiooni strateegilisi kavatsusi. (Alas 2008, lk 60) Kooli visiooniks on „jääda mitmekesistama Viljandimaa ja Viljandi linna haridusmaastikku pakkudes waldorfpedagoogilist õpet'' (Viljandi Vaba Waldorfkool 2016, lk 21). Definitsiooni alusel on kooli visioon sõnastatud selgelt ja arusaadavalt. Lugejale on mõistetav, milline on organisatsiooni vaade tulevikule ning millises suunas soovib kool oma arengut jätkata.

Organisatsiooni ja selle grupi määratlemisel on peamisteks tunnusteks eesmärgid, mis seovad üksikud grupid ning mille kaudu liidetakse kõik liikmed ühtseks organisatsiooniks (Vadi 2000, lk 268). Viljandi Vaba Waldorfkooli peamiseks eesmärgiks on „eelkõige õpilaste harimine ja püüd toetada iga kasvava lapse arenguvajadusi. Lisaks intellektuaalsete võimete arendamisele toetab kool ka laste sotsiaalsete võimete sihikindlat kujunemist.'' (Viljandi Vaba Waldorfkool 2016, lk 21) Vadi (2000) eesmärgi sõnastuse kohaselt ühendab kooli eesmärk kõikide sealsete töögruppide inimesed ühtseks organisatsiooniks. Eesmärgi sõnastus on selgesõnaline ning annab mõistetavalt teada, mille nimel kollektiiv tegutseb ning mille poole ühiselt pürgitakse.

1.2.2. Organisatsiooni struktuur

Kreitner (2006) on defineerinud organisatsiooni struktuuri kui organisatsiooni ametikohtade vaheliste suhete mudelit (Alas 2008, lk 79). Organisatsiooni ülesehituse peaesmärgiks on luua tõhus tööjaotus (ibid, lk 79). „Struktuuri mõte on selles, et igale töörühmale tekib oma identiteet, samuti tõhustab see üksikisikute ja rühmade omavahelist kommunikatsiooni'' (Brooks 2006, lk 201).

Waldorfkoolid ja -lasteaiad on loodud lastevanemate kodanikualgatuse korras (Eesti Vabade Waldorfkoolide Ühendus 2011, lk 20). Steiner ja waldorfkoolid püüdleval koostööl põhineva juhtimise poole, milles on vastutus ja aruandekohustus piiritletud ning jagatud läbipaistvalt terves organisatsioonis (European.. 2019).

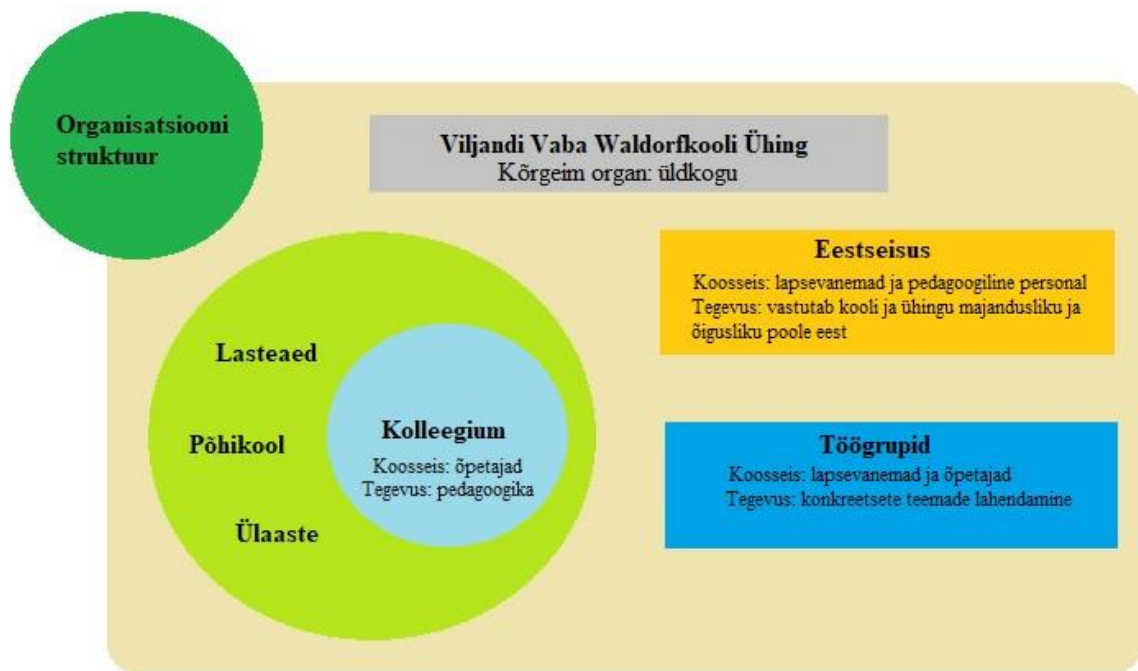
Mitchell (1998) märgib, et waldorfkoolide organisatsioonilistes struktuurides on mõned erinevused, kuid on sarnaseid pidepunkte, millega waldorfkooli rajamisel tuleb arvestada (Kolk 2015, lk 8):

- a) waldorfkoolid ei ole hierarhilise struktuuriga;
- b) waldorfkoolid tuginevad kolme osapoole koostööpõhisest tegevusest (juhatuse, pedagoogid ja lapsevanemad), kus kõik liikmed lähtuvad laste heaolust;
- c) tegevuse õiguslikuks aluseks on ühingu põhikiri, mis on määratud waldorfkoolile vastava riigi seadustest lähtuvate õiguslike nõudetega.

Kooli peamiseks juhtorganiteks on ühingu üldkogu poolt moodustatud eestseisus ning pedagoogidest koosnev kolleegium, kes tegelevad kooli igapäevaelu korraldamisega (*vt joonis 1.2*). Ühingu kõrgeimaks otsustuskoguks on üldkoosolek, mille kutsus juhatus kokku kaks korda aastas, nii kevadel kui ka sügisel. (Eesti Vabade Waldorfkoolide Ühendus 2011, lk 20)

Eestseisuse liikmed valitakse üldkogu poolt. Liikmeks saavad kandideerida nii lapsevanemad kui ka kooli pedagoogiline personal (Mänd 2019). Eestseisus vastutab kooli ja ühingu majandusliku ning õigusliku poole eest, mille alla kuulub arengukavade ja põhikirjade ettevalmistamine üldkoosolekul kinnitamiseks ning õpilaste ja vanemate avalduste või ettepanekute arutamine. Igapäevasel ja praktilisel tasandil viib eesmäärke ellu juhatuse poolt palgatud personal. Erinevate tegevuste või projektide puhul kaasatakse lapsevanemaid, kes aitavad kaasa ühingu arengule. (Eesti Vabade Waldorfkoolide Ühendus 2011, lk 20)

Kooli pedagoogilist tööd juhib pedagoogidest koosnev kolleegium, kolleegiumi juhataja ja kooli juhataja (Viljandi Vaba Waldorfkool 2019, lk 1). Kolleegiumi koosolekud toimuvad kaks korda nädalas ning koosolekul käsitletud otsused võetakse vastu ühiselt ja soovitatavalt konsensuslikult. Õpetajate kolleegiumi koosoleku juhtimise eest vastutab kolleegiumi juhataja. (Eesti Vabade Waldorfkoolide Ühendus 2011, lk 20) Lisaks pedagoogilist tööd juhtivale kolleegiumile moodustatakse ka lastevanematest või õpetajatest koosnevaid töögrupe, mis tegelevad kooli poolt esitatud konkreetsete pedagoogiliste või majanduslike teemade lahendamise (Mänd 2019).

Joonis 1.2 Organisatsiooni struktuur. (Allikas: Eesti Vabade Waldorfskoolide Ühendus 2011, lk 9)

Ühing ja kool juhinduvad oma töös Eesti Vabariigi haridusseadusest, erakooliseadusest, mittetulundusühingute seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest (Eesti Vabade Waldorfskoolide Ühendus 2011, lk 21). Ühingu juhtimise üks peamisi põhimõtteid on kollegiaalne juhtimine. Küsimusi käsitletakse kollektiivselt kogu tervikut analüüsides ning vastutus jaguneb teatud perioodiks üksikutele isikutele või väiksematele gruppidele. (Eesti Vabade Waldorfskoolide Ühendus 2011, lk 20)

Ühingu peamisteks sissetulekuallikateks on riiklik toetus ehk põhiraha, kohalike omavalituste toetus ning vanemate poolt tasutav koolitustasu. Lisaks veel ühingu liikmemaksud, annetused, fondidest saadud projektitoetused ning ühingu korraldatud ürituste tulu. Kogu teenitud tulu suunatakse põhikirjas väljatoodud eesmärkide saavutamiseks. (Eesti Vabade Waldorfskoolide Ühendus 2011, lk 21)

Eestis tegutseb ka Eesti Vabade Waldorfskoolide ja -lasteaedade Ühendus, mis koondab kõiki riigis tegutsevaid waldorfororganisatsioone. Tegemist on mittetulundusühinguga, mille eesmärk on esindada 21 waldorfskooli ja -lasteaeda riiklikul tasemel, korraldada koolitusi pedagoogidele ning esindada Eesti waldorfskoolide rahvusvahelisel tasandil. (Eesti Vabade Waldorfskoolide Ühendus 2011, lk 20-21)

Viljandi Vaba Waldorfkooli näol ei ole tegemist tavapärase haridusasutusega, mille juhiks on koolidirektor. Tegemist on ühiselt juhitava haridusasutusega, millel on välja kujunenud oma kindel struktuur, millest arusaamine on waldorfkoolidega mitte kokku puutuval inimesel keerukam. Antud lõputöö puhul tundus, et Viljandi Vaba Waldorfkooli organisatsiooni struktuuri näol oli tegemist maatriksstruktuuriga. Maatriksstruktuuri eripära on selles, et rööbiti funktsionaalsete osakondadega on olemas ka projektirühmad (Alas 2008, lk 86). Waldorfpere jõululaat on kui projekt, millel on eraldi projektijuht ning mille kõik otsused pidid saama kinnituse ühingult, kui kooli juhtorganilt.

1.2.3. Organisatsiooni arengufaasid

Kõik organisatsioonid läbivad pärast selle asutamist erinevaid kasvamis- ja küpsemisfaasid. Üldjoontes on vaadeldav üldkehtiv muster: esmalt tekib organisatsiooni üldine kujutis, seejärel diferentseerub see järgmises faasis, lõpuks integreerub tervik komplekssuse teisel tasandil ning võtab taas vastu uue väljakutse keskkonnaga ühendumiseks, seejuures funktsioone diferentseerides ning uuesti integreerudes. (Glasl & Lievegoed 2014, lk 47)

Viljandi Vaba Waldorfkool on alates oma asutamisaastast püsinud pioneerifaasis (Mänd 2019). Pioneerifaasis on ettevõtte kui suurpere, mis tähendab, et kogu organisatsioon on üles ehitatud isikutele ja isiklikele tegevusele. Sellises organisatsiooni arengufaasis on juhtimine karismaatilis-autokraatlik, mis tähendab, et juhitakse väga direktiivselt, ent ettevõtte on inimeste poolt täielikult aktsepteeritud. Kõik liikmed tunnevad igaüht oma isikliku kogemuse kaudu ning igale liikmele kuulub kindel roll, millest ollakse teadlik. Pioneerfaas on väga paindlik ja tõhus. (Glasl & Lievegoed 2014, lk 48)

Käesoleval hetkel on kool liikunud oma arenguga diferentseerumisfaasi (Mänd 2019). Organisatsioon üritab pärast arengukriisi kogemist saavutada oma läbipaistvust, süsteemsust, loogilisust ja juhitavust, mis saavutatakse organisatsiooni ratsionaalse ümberehitamise abil. Selles faasis süstematiseeritakse funktsioone, standardiseeritakse ning määratakse kindlaks ametikirjeldused. Planeerivad, kontrollivad ja elluviivad funktsioonid lahutatakse loogiliselt ning määratakse erinevate osakondade pädevusse, mille läbi tekivad organisatsiooni nõustavad personalitöökohad ja otsustusvõimuga liinifunktsioonid. Juhtimine on ratsionaalne ja objektiivne ning see põhineb ainult tehnilistel ja majanduslikel vajadustel (Glasl & Lievegoed 2014, lk 48-49). Ent selles faasis võivad organisatsioonis tekkida inimestevahelistes suhetes konfliktid (Mänd 2019). Organisatsioon võib sattuda arengukriisi, kuna ülepingutamise ja pika kestuse puhul võib viia see selleni, et osakonnad ja

juhtimistasandid võivad rääkida erinevat keelt. Organisatsioon muutub bürokraatlikuks ning jäigaks, mistõttu võivad kaduma minna töötajate läbitud ühised kogemused. (Glasl & Lievegoed 2014, lk 49)

Kui antud arengufaas on läbitud, on koolil võimalik liikuda oma organisatsiooniga edasi integratsioonifaasi. Selle faasis pööratakse rohkem tähelepanu klientide ja turu ootustele ning orienteeritakse vastavalt sellele oma organisatsiooni väärtuste loomise protsessid. Peale integratsioonifaasi järgneb assotsiatsioonifaasi, kus pööratakse rohkem tähelepanu välismaailmale, huvigruppidele või partneritele (Glasl & Lievegoed 2014, lk 50).

2. WALDORFPERE JÕULULAAT

2.1. Sündmuse kontseptsioon

Waldorfpere jõululaat on heategevuslik üritus, mis toimub igal aastal ühel detsembrikuu pühapäeval ning mille peakorraldajaks on Viljandi Vaba Waldorfkool ja waldorfkogukond. Laada korraldamine on kooli üks pikema traditsiooniga sündmusi ning 2018. aastal toimus laat juba kahekümne kolmandat korda. Sündmuse kestus on neli tundi ning ürituse vältel on külastajatel võimalik osa saada erinevatest tegevustest. Külastajatele on jõululaadal osalemine tasuta ning kogu laadalt kogutud tulu läheb kooli tegevuse heaks. Sündmuse eesmärgiks on luua kogukonda ning sotsiaalset ettevõtmist toetav päev, kus kooli õpilased, õpetajad, töötajad ning lapsevanemad said ühiselt üritust ette valmistades omandada uusi vajalikke kogemusi. Laada korralduse eesmärgiks oli samuti koguda raha waldorfkooli mõne olulise tegevuse või tarbeeseme jaoks.

Waldorfpere jõululaada näol on tegemist kogukondliku sündmusega, kuhu on kaasatud ühingu liikmed ning kooli õpetajad, töötajad, õpilased, lasteaialapsed ning lapsevanemad. Aastate jooksul on jõululaadal välja kujunenud kindlad tegevusalad ja vastutajad, mille korraldusse kaasatakse kooliõpilasi või lasteaialapsi. Lapsevanematel on võimalik sündmusesse panustada mitmel erineval viisil: annetada tooteid õnneloosi või meisterdada tooteid müügiletti, küpsetada tooteid müügitarbeks kodukohvikusse, tuua tooteid müüki lapsevanemate käsitöö- ja loominguletti, aidata töötubade läbiviimisega, abistada jõululaada ettevalmistustega ning koristamisega või tegutseda infoletis. Jõululaada toimumispäeval on kõikidel õpilastel ja õpetajatel kohustus viibida, kuna tegemist on tavalise koolipäevaga.

Waldorfpere jõululaada kui sündmuse ülesehitus on aastast aastasse olnud samataoline. Nelja tunni jooksul on külastajatel ja waldorferel võimalik külastada laata, võtta osa õnneloosist, osaleda muinasjututoas või erinevates töötubades ning nautida Viljandi Vaba Waldorfkooli- ja lasteaia laste muusikalisi etteasteid. Samuti on sündmusel avatud kodukohvik ning vahvlimeistrid. Meeleoluka päeva lõpetab traditsiooniline pühadekontsert.

2.2. Siht- ja huvigrupid

Waldorfpere jõululaat on avalik üritus, kuhu on oodatud kõik inimesed. Antud sündmuse põhilisteks sihtgruppideks on eeskätt kõik Viljandi Vaba Waldorfkooli- ja lasteaia kogukonna liikmed; perekonnad, kus on üks kuni mitu last; kõik Viljandi ja Viljandimaa elanikud ning kõik waldorfpedagoogikat austavad ja Viljandi Vaba Waldorfkooli tegevusi jälgivad inimesed. Lisaks on Waldorfpere jõululaada üheks oluliseks sihtgrupiks ka kohalikud kauplejad ning Eesti Pärimusmuusika Keskuse jälgijaid.

Publik, mis hõlmab inimesi paljudest erinevatest ühiskonna osadest, on ainult üksikutel kultuuriorganisatsioonidel. Selleks, et suurendada publiku hulka ja laiendada sihtgruppi, tuleb kultuuriorganisatsioonidel mõista, kuidas oma turgu segmenteerida. Segmenteerimiseks on mitmeid erinevaid võimalusi. Põhiline jaotamisviis on demograafiliste erinevuste põhjal ehk vanuse, sissetuleku, perekonnaseisu ning etnilise päritolu põhjal. Samuti on võimalik turgu jaotada geograafilise segmenteerimise ehk inimese elukoha põhjal. (Kolb 2005, lk 89)

Antud sündmuse puhul on kasutatud mõlemat segmenteerimise varianti. Kõige tähtsamaks segmenteerimise meetodiks on geograafiline segmenteerimine. Organisatsioonil tuleb kindlaks teha, kui kaugelt antud sündmuse tarbija tuleb, et teada, milliseid turunduskanaleid tarbijateni jõudes kasutada. Väikesed organisatsioonid sõltuvad paljuski kohalikust publikust. (Kolb 2005, lk 95) Waldorfpere jõululaat on Viljandi linnas toimuv sündmus, mistõttu põhilisteks geograafilisteks tarbijateks on Viljandi linna ning Viljandimaa elanikud.

Väikeste kultuuriorganisatsioonide puhul on demograafiline segmenteerimine üsna vajalik ning selleks kasutatakse näitajaid nagu sugu, vanus, haridustase, elukutse, perekonnaseis, sissetulek ning rahvus. Esmalt tuleb kindlaks teha, kas sissetulekute tase mõjutab sündmusel osalemist, mistõttu tuleb jõuda erinevate sissetulekutasemetega tarbijateni. (Kolb 2005, lk 94) Demograafilise faktorina peab jõululaada sihtgrupi juures arvestama sellega, et peamisteks osalejateks on siiski lastega pered. Olgugi, et jõululaadal osalemine on tasuta, toimuvad sündmusel erinevad kõrvaltegevused, mis eeldavad väljaminekuid. Selleks, et tarbija väljaminekud ei oleks liialt kõrged, on arvestatud sellega, et kõik lisategevused oleks võimalikult minimaalse maksumusega. Seetõttu on laadale valitud kauplejad, kelle tooted oleksid kõikidele tarbijatele jõukohased. See tagab kauplejatele suurema sissetuleku võimaluse, mistõttu võib tekkida soov järgmisel aastal uuesti tagasi tulla.

2.3. Seosed paikkondliku arengukavaga

Huvitegevust koordineerib nii lasteaias kui ka -koolis kolleegium. Iga ürituse läbiviimiseks on moodustatud eraldi töögrupp ning suurem osa korraldatavatest sündmustest jaguneb õpilasüritusteks. Huvitegevuse korraldamise eesmärkideks on kooli ja paikkonna traditsioonide säilitamine, õpilaste vaba aja sisustamine ning erinevate huvialadega tegelemine, loovuse arendamine ja huvi äratamine. (Viljandi Vaba Waldorfkool 2016, lk 15)

„Viljandi tulevik sõltub Viljandi inimestest, nende teotahtest, oskustest, õppimis- ja kohanemisvõimest. Seetõttu on oluline väärtustada haritust ja õppimistahet, toetada inimeste initsiatiivi enda arendamiseks, täiend- ja ümberõppeks ning huvihariduseks ja huvitegevuseks. Oluline on järgneva arengukava perioodi jooksul jõuda olukorda, kus Viljandi linnas väärtustab kogukond iga lapse, õpilase ja noore individuaalset arengut, milles ühilduvad nii kasvatuslikud kui õpetuslikud eesmärgid.” (Viljandi Linnavolikogu 2018, lk 20)

Viljandi linna kultuurivaldkonna eesmärgiks on, et „Viljandi oleks avatud ja areneva, eripalgelise ning traditsioonidega kultuurieluga linn, kus on tagatud erinevad võimalused kultuuri loomiseks, tarbimiseks ja selle edasikandmiseks. Viljandi linn on loomiseks loodud maakonnakeskus, kus kõik kultuuriprotsessis osalejad moodustavad ühise võrgustiku. Selle koostöö tulemusena tekivad Viljandile iseloomulikud jätkusuutlikud üritused, festivalid ning kultuuriüritused. Traditsioone säilitav ning kultuuriloomet toetav ja arendav keskkond pakub palju võimalusi erinevatele gruppidele kultuuriga tegelemiseks.” (Viljandi Linnavolikogu 2018, lk 16)

Kooli ja Viljandi linna arengukavasid analüüsides on selge, et mõlemad toetavad Viljandi noorte arengut ning nende huvitegevust. Waldorfpere jõululaat on suuresti õpilasüritus, kus kõikide tegevuste juurde kaasatakse koolilapsi ning lasteai lapsi. Sündmuse toimumise ajal oli selgelt näha, et kõikidel lastel oli palju initsiatiivi ning tahtmist sündmusel kaasa lüüa. Samuti on Waldorfpere jõululaada kujul tegemist jätkusuutliku ja säiliva sündmusega, mis toetab ja arendab oma kogukonna tegevust kohalikul tasandil.

3. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS

3.1. Wadolfpere jõululaat 2018 kirjeldus

Wadolfpere jõululaada korraldusprotsess sai alguse ligikaudu kaks kuud enne sündmuse toimumisaega. Korraldusprotsess toimus koosolekute, meeskonnaliikmete ning kooli personalitöötajate toel.

Wadolfpere jõululaat 2018 toimus 9. detsembril algusega kell 11.00 Pärimusmuusika Aidas. Sündmuse kogukestuseks oli neli tundi ning ametlikuks lõpuajaks oli kell 15.00. Meeskonna korraldustegevus algas juba hommikul. Enne sündmuse algust tuli paika panna kauplejate laudade asetus ja toolid, õnneloosi lauad, töötubade lauad, dekoratsioonid, infolett, kohviku ala ja kohvikuletid, muinasjututuba, väikese saali toolid ning viidad. Helitehniliste vajaduste paika panemise eest hoolitses Aida tehniline meeskond. Tund aega enne sündmuse algust saabusid kauplejad, keda tuli juhatada nende müügilauani.

Selleks, et külastajad oleksid teadlikud erinevatest tegevustest ning oskaksid sündmuspaigas orienteeruda, oli sündmusel kasutatud viidasüsteemi. Viidasüsteemi abil oli külastajatel võimalik iseseisvalt kõik vajalikud kohad ja tegevused üles leida. Samuti edastas programmist informatsiooni sündmuse päevajuht. Päevajuhi ülesandeks oli lava pealt külastajatele järjepidevalt teada anda, mis on programmis (vt lisa 1) ees ootamas, mida on võimalik päeva jooksul teha ning millised auhinnad on õnneloosis.

2018. aasta jõululaada põhitegevused toimusid peamiselt Pärimusmuusika Aida suures saalis, väikeses saalis, keldrisaalis ja selle esisel alal ning keldritoas. Suures saalis leidis aset laat, kus osales kokku 18 erinevat kauplejat. Nende hulka kuulusid osaühingud: V.O.H, ILM by Karin, Ehe Elu, Puitlelu, Tegude Kalender, Petrone Print, Woolish Knitting, Ecosh Life, Magrada, Esitmoodu, Tamme Tikand, Metsmesila, Totsu Taluköök, Wool In Love, Marjagrõpsud ning Jõeniidu. Samuti ka FIE EtnoEhe ning õpilasfirma Zofewa. Kauplejad said soovi korral enda kasutusse 120x100cm laua, tooli ning vajadusel ka pikendusjuhtme. Kõik kauplejad paigutasid saalis ääre poolsetel aladel. Kauplejate toodete variatsioon oli lai,

alates riietest kuni tervisetoodeteni. Uuendusliku poole pealt osalesid laadal ettevõtted, mis tegelesid talutoitude müügiga. Kõikide kauplejatega oli sõlmitud kirjalik kokkulepe kirjavahetuse teel. Osapooled leppisid kokku vastavates tingimustes, mis olid kohandatud mõlema osapoole heaks ning tingimustest kinni pidamine põhines üksteise usaldusel ja mõistlikkusel. Ühe tingimusena oli esitatud kauplejatele kohamaks, milleks oli 10% kogu laadal teenitud tulust, kuid mitte vähem kui viiskümmend eurot.

Pärimusmuusika Aida suure saali laval oli külastajatel võimalik osa võtta tasulisest õnneloosist. Auhindade hulka kuulusid nii waldorfkogukonna poolt meisterdatud käsitöötooted kui ka sponsorite poolsed kingitused. Igal täistunnil toimus ka täistunniloos. Lisategevustena toimusid suure saali keskel töötoad, milleks osaleda soovija pidi soetama vastava žetooni. Nende hinnaerinevus olenes töötoast ning neid sai osta infoletist. Kokku toimus viis töötuba: küünalde vahatamine, küünalde kaunistamine, nõõri punumine, pihunukkude valmistamine ning märgviltimine. Pärimusmuusika Aida keldritoas oli samuti võimalik osaleda muinasjututoas, mis toimus päeva jooksul kahel korral.

Väikeses saalis toimusid Viljandi Vaba Waldorfkooli- ja lasteaialaste muusikalised etteasted. Kontserdid toimusid kahel korral ning need olid avatud kõikidele huvilistele. Päeva lõpus leidis aset tasuline pühadekontsert, kus esinesid Viljandi Muusikakooli noored koosseisuga Jäälilled. Pileteid kontserdile oli võimalik soetada infoletist ning ukse pealt. Täiskasvanule oli pileti hinnaks kolm eurot ning lastele ja noortele (kuni 18. eluaastat) oli kontsert tasuta.

Kogu sündmuse vältel oli keldrisaalis ning selle ees avatud Waldorfpere kodukohvik, kus müüdi kooliõpilaste ja lastevanemate küpsetisi. Keldrisaalist oli loodud hubane kohvikuala, kus kõikidel kohviku külastajatel oli võimalus söögipoolist nautida. Lisaks kodukohvikule paiknesid keldrisaali ees waldorfpere vahvlimeistrid, kes valmistasid kohapeal vahvleid.

Pärimusmuusika Aida välisukse ees asus infolett. Vajaduse korral oli sealt võimalus kiiresti informatsiooni hankida ning osta žetoon töötubadesse ja pileteid pühadekontserdile. Ühtlasi paiknes infoletis annetuskast, kuhu kõikidel soovijatel oli võimalik jätta oma panus Viljandi Vaba Waldorfkooli heaks.

3.2. Meeskond

Meeskond on aktiivne inimeste grupeering, mille liikmetel on ühised eesmärgid. Meeskonna liikmete vahel toimub harmooniline koostöö ning kõik vastutavad ühiselt eesmärkide täitmise nimel. (Virovere; Alas; Liigand 2004, lk 134) Meeskonna kõige olulisemateks tunnusteks on

grupi suurus, moodustamisviis ning kestus. Meeskondade moodustamise üks viise on formaalse grupi moodustamine, mis tähendab, et grupp on loodud organisatsiooni juhtkonna poolt mõne spetsiaalse ülesande täitmiseks. (Alas 2008, lk 127)

Waldorfpere jõululaada 2018. aasta meeskonnas oli ametlikult kokku 23 liiget. Meeskonna liikmete hulka kuulusid põhiliselt Viljandi Vaba Waldorfkooli- ja lasteaia õpetajad, töötajad ning lapsevanemad, kes vastutasid sündmusel toimunud kümne erineva tegevuse eest. Peamisteks vastutusalaadeks oli kohvik, vahvlimeistrite lett, laadale eelnenud käsitööringid, kooli käsitöö müügilett, lastevanemate loomingulett, töötoad, õnneloos, muusikalised etteasted, infolett ja muinasjututuba. Lisaks olid igal töötoal eraldi juhendajad, kes kandsid hoolt vajalike materjalide ja sujuva kohapealse töö eest. Samuti kuulusid meeskonda päevajuht ning fotograaf. Kõik meeskonnaliikmed olid oma tööülesannetest ja vajadustest teadlikud ning täitsid need täielikult.

Ürituse projektijuhi ülesandeks oli paika panna kogu sündmuse kontseptsioon ning jälgida korraldusprotsessi sujuvust. Samuti kuulus projektijuhi tööülesannete hulka kaupleja leidmine ning sündmuse pressis ja turundusega tegelemine. Kooli tegevjuht tegeles sündmuse finantsilise poolega ning jälgis tulude ja kulude balanssi. Sündmuse päeval oli abis ka kooliväline vabatahtlik, kes aitas Pärimusmuusika Aida suure saali organiseerimisega ning tegeles kauplejate vastvõtmisega ja heaolu pakkumisega.

Suure meeskonnaga võivad selle liikmete vahel kaasneda konfliktid. Schaefer (2012, lk 16) on öelnud, et „Waldorfkoolide kollegiaalses juhtimises tekivad tihtipeale inimestevahelised pinged, kuna ei eksisteeri hierarhiat või võimu, kelle peale loota, et lahendada erinevaid tekkinud probleeme. Kõik probleemid tuleb lahendada üheskoos ja ühise lahenduse abil, kuid see võib osutuda raskeks.” Sündmuse ajal tuli tegeleda tekkinud konfliktide lahendamisega. Projektijuhina tundsin vastutust vabandada mõlema osapoole ees ning võtta kogu vastutus enda kanda, üritades mõlemale osapoolele selgitada tekkinud olukorra põhjuseid. Tagantjärele sain aru, et parem on hetkeemotsioonil lasta minna ning oodata konfliktil vaibumist ja arutada seda mõnel teisel korral.

Meeskonna ühiseks eesmärgiks oli korraldada edukas ja hästi organiseeritud Waldorfpere jõululaat. Kui tavaliselt on sündmuse peakorraldaja ülesandeks motiveerida ja hoida meeskonda ühtsena, siis selle projekti puhul ei puutunud peakorraldaja enam meeskonna liikmetega kokku enne sündmuse toimumise päeva. Põhjus oli selles, et kõik meeskonna

liikmed olid teadlikud oma ülesannetest ning oskasid iseseisvalt töötada. See tõi kaasa aga olukordi, kus projektijuht oli infosulus ning pidi oma meeskonnaliikmeid pimesi usaldama.

3.3. Eelarve

Eelarve on organisatsiooni finantsplaan, mis sisaldab teatud aja jooksul tehtud mõõdetavaid kulusid ja oodatavaid tulusid. Eelarvet koostades tuleb paika panna selle eesmärgid ning hinnata eesmärkide saavutamiseks loodud strateegiaid ja nende mõju. (Narayanan 2010, lk 12-13)

Waldorfpere jõululaada kogu eelarve eesmärgiks oli teenida võimalikult maksimaalset kasumit, kuna kogu teenitud tulu läks Viljandi Vaba Waldorfkooli tegevuse heaks. Selleks tuli teha sündmus külastajate jaoks võimalikult atraktiivseks. Eeskätt tuli teha võimalikult hästi turundust, et potentsiaalsetele külastajatele silma jääda. Seejärel valida laadale kauplejad, kelle vastu oleks külastajatel huvi, valida huvitavad töötod, pakkuda kohvikus külastajatele laias valikus toidupalasisid ning valida õnneloosi silmapaistavaid kingitusi.

Waldorfpere jõululaada eelarve koostamisel lähtusin 2017. aasta sündmuse kulude ja tulude jaotumisest ning toetudes sellele koondasin umbkaudsed summad esialgseks eelarveplaaniks (vt lisa 2). Kogu sündmuse kulude ressurss tuli selle tulu poolelt, mis tähendas, et antud sündmuse jaoks ei pidanud kool kirjutama ühtegi projekti ega taotlema toetusi taotlusvoorudest.

Suurimaks kuluallikaks oli Pärimusmuusika Aida rent, mis oli 59% kogu kulust. Võrreldes eelmiste aastatega oli teiseks suurimaks kuluallikaks sündmuse reklaam Sakala ajalehes, mis oli ligi 13% kulueelarvest. 2018. aastal oli eeliseks võimalus hoida kokku esinejate tasu pealt.

Antud sündmuse puhul oli eelarveliselt väga raske ette aimata, millised võivad olla selleaastase sündmuse tulud. Kogu tulu pool sõltub paljuski sündmuse edukusest. Küll aga on võimalik eelnevate aastate tuludele toetuda. Enim tulu teeniti kohvikumüügi pealt, mis oli 24,7% kogu tulueelarvest. 2016. aasta Waldorfpere jõululaada õnneloosi müügituludest 12% moodustas sündmuse kogutulu, kuid 2018. aasta õnneloosi tulu oli 20,8% eelarvest. Õnneloosi tulu on kahe aastaga võrreldes olnud tõusvas järjes, kuid sellel aastal oli see tingitud sponsorite poolsetest kingitustest. Eelmiste aastatega võrreldes on üheks põhiliseks tuluallikaks olnud sponsori poolt saadud rahaline toetus, mida sellel aastal saada ei õnnestunud.

Waldorfpere 2018. aasta jõululaada tulu planeeritud kasutusala oli Viljandi Vaba Waldorfkooli- ja lasteaia õueala korrastamine. Kogu sündmuse puhaskasum oli kokku

2079,68 eurot. Tulemus näitab, et Waldorfpere jõululaada eesmärk sai üldjoontes täidetud. Sündmus jäi võimalikult maksimaalsesse kasumisse.

3.4. Turundus

Kultuuriorganisatsioonid peavad senini turunduse rolliks otsida midagi, mida tegelikult ei soovita. Turundus ei ole oskuste ja vahendite kasutamine, vaid hoopis organisatsiooni ja kliendi vaheliste suhete loomine. Selle suhtes peavad mõlemad pooled olema võrdsed ning kliendi vajadused peavad olema esikohal. (Kolb 2005, lk) „Turunduses tuleb tunda tarbijaid ja nende nõudlust, juhtida turundusprotsessi ja kui eelnev on õigetel alustel, ollakse võimeline rahuldama tarbijaid ja laiemalt võttes kogu ühiskonda’’. Kui turunduse abil on võimalik paremini hinnata ja rahuldada oma tarbijate ja üldsuse nõudmisi, siis püsib sündmus turul edukalt ja jätkusuutlikult. (Vihalem 2008, lk 9)

Waldorfpere jõululaada sihtgrupiks on Viljandi Vaba Waldorfkooli kogukond, Viljandi linnas ning Viljandimaal elavad inimesed, lastega perekonnad, kõik waldorfpedagoogikat austavad ja kooli tegevusi jälgivad inimesed, kohalikud kauplejad ning Eesti Pärimusmuusika Aida jälgijad. Kuna sündmus toimus Viljandi linnas, siis põhiline turundus oli suunatud Viljandi linna ja maakonna elanikele. Waldorfpere jõululaada 2018. aasta turunduse eesmärgiks oli see, et sündmust külastaks vähemalt 250 inimest, et seeläbi täita eelarve eesmärgi.

Enne turundusliku töö alustamist tuli luua vajalikud kujundusmaterjalid. Sündmuse turunduse visuaalne pool pidi olema läbimõeldud ning silmapaistev. Kujundaja ja projektijuhi koostöös valmisid sündmusele sobilikud ja silmapaistvad kujundused plakati, sündmuse kaanefoto, kontserdipileti ning viidapõhjade kujul.

Tänapäeva ühiskonnas veedavad paljud inimesed oma vaba aega sotsiaalmeedias, mistõttu sai sündmuse turunduse põhiliseks kanaliks valitud kooli Facebooki lehekülg. Sotsiaalmeedia kaudu oli võimalik jõuda lisaks sihtgrupile ka rohkemate inimesteni. Kogu turundustöö antud kanalil toimus turundus- ja sotsiaalmeediaplaani alusel (vt lisa 3). Selle abil on võimalik kaardistada tähtsad postitused ning luua silme ette pilt kogu üldisest jagatavast informatsioonist. Turundus- ja sotsiaalmeediaplaani koostamine andis vajaliku ülevaate sündmuse turunduslikule poolele, kus üldpilti nähes oli võimalus märgata, milliseid übermuudatusi plaanis teha on vaja. Lisaks sotsiaalmeediaturundusele koostati ka ürituse pressiteade, mis saadeti erinevatele veebi- ja trükiväljaannetele.

Sotsiaalmeediaturulunduse tähtsaks osaks oli ka sponsorite avalik tänamine sündmuse kanalites. Waldorfpere jõululaadal oli kokku seitse sponsorit, kelle tooted olid täistunnilooside auhindadeks. Sponsoritoodete hulka kuulus teatrikülastust kogu perele, hommikusöök neljale inimesele restoranis, jõulukontserdi piletid kahele, külastus kahele spa-sse, kontserdiasutuse kinkepiletid, kohviku kinkekaart ning plaadid. Vastutasuks pakkusime sponsoritele omalt poolt turundust nii sündmusel kui ka kooli sotsiaalmeediakanalis. Päevajuhi üheks ülesandeks oli sponsorite ja nende poolt saadud auhindade tutvustamine. Sponsorid olid kõikide tingimustega nõus ning toetasid sündmust heameelega.

Oluline osa oli ka trükiste ülespanek avalikku linnaruum, mis leidis aset kaks nädalat enne sündmuse toimumiskuupäeva. Kogu linnaruumi pandi üles 27 plakatit, millest kaheksa asusid Sakala keskuse hallatavates plakatikohtades. Trükised olid nähtaval erinevates ostukeskustes, huvialaringide asutustes, koolides, söögikohtades ning välistel plakatialadel. Järelturundusena tuli sündmuse päeval kohale ka Sakala ajalehe fotograaf, kes tegi sündmusest meeleolukaid pilte ning järelkajastuse uudisena Sakala ajalehes.

Sündmuse turunduse eesmärk sai täidetud, sest külastajaid käis sündmuse toimumise ajal kokku umbkaudu 350. Tulemust oli võimalik mõõta kauplejate müügi tulu ning ruumides viibivate inimeste pealt.

3.5. Riskianalüüs

„Riskianalüüs on protsess, mis hõlmab piirväärtuste ja piirnormide määramist, ohtude väljaselgitamist ja riski suuruse hindamist.” (Riskianalüüsi...2012, lk 11) Riskianalüüsi eesmärgiks on välja selgitada kõik võimalikud ohud, mis võivad olla ohtlikud töötaja tervisele ja keskkonnale, kus ta töötab. Samuti tuleb hinnata ohu tekkimise tõenäosust ning sellest tekkiva võimaliku kahju suurust ning mõelda, mida saaks teha, et see oht ei teostuks (Riskianalüüsi...2012, lk 19).

Riskianalüüsi (vt lisa 4) koostamisel lähtusin loengutes õpitust ning kasutasin kõikide ohtude tõsiduse ja tõenäosuse hindamist skaalal 1-3 (1= madal oht; 2= keskmine oht; 3= kõrge oht). Ennetava tegevuse abil on võimalik takistada ohu tekkimist ning korrigeeriv tegevus teostatakse juhul, kui oht projekti käigus ilmneb. Antud tabeli läbi oli kergem märgistada, millised ohud vajavad tõsisemat tähelepanu. Riskianalüüsi jaoks koostas lisaks SWOT-analüüsi (vt lisa 5), mille abil kaardistasin sündmuse tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.

Riskide ja SWOT-analüüside abil on peakorraldajal ning teistel meeskonna liikmetel võimalik märgata võimalikke ohte, kaardistada need ning ohu tekkimise korral leida nendele kiire lahendus.

3.6. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüs

Eesti Konjunkturiinstituudi poolt läbi viidud uuringust seoses Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmustega selgus, et lisaks kultuurielu mitmekesistamisele ja meelelahutuse pakkumisele avaldavad sündmused palju mõju regionaalsele majandusele, tõstes sündmuse toimumiskoha populaarsust ning toovad kasu kohalikele ettevõtjatele ja sündmuse korraldajale (Josing, Vahi, Lepane, Pulver, Reiman, Orro, Niklus, Randrüt & Jõekalda 2012, lk 3).

Waldorfpere jõululaada kujul on tegemist jätkusuutliku sündmusega, mille tõenduseks on sihtgrupi pidev huvi antud ürituse järele. Olgugi, et tegemist on pikka aega toimunud sündmusega, toob selle korraldamine meeskonnale igal aastal uusi kogemusi ning emotsioone. Enim majanduslikku kasu toob Waldorfpere jõululaat koolile, kes panustab igal aastal sündmuselt kogutud tulu õpilaste ja kooli heaks, ning kohalikele kauplejatele, kes teenivad müügi pealt samuti tulu. Ürituse sotsiaalne mõju avaldub selles, et kogu sündmus on tasuta ning avatud linnarahvale. Lisaks tehakse koostööd kohalike ettevõtetega, naaber maakondades asuvate ettevõtetega ning ettevõtetega, kes soovivad oma toodangut tuua Viljandi linna elanikele lähemale. Seeläbi on võimalus arendada ettevõtete vahelist koostööd, mis toob kasu mõlemale poolele. Samuti on laadal osalevad ettevõtted ustavad oma kohalikule klientuurile ning samas võivad sündmuse käigus luua ka uusi kliendisuhteid. Psühholoogiliselt on Waldorfpere jõululaada näol tegemist sündmusega, mis toetab ning elavdab kogukonna ühtsustunnet ja mille eesmärk on tekitada selle külastajates ning korraldajates positiivset ja meeldejäävat emotsiooni, et seeläbi tekitada huvi sündmuse vastu ka järgnevatel aastatel.

3.7. Waldorfpere jõululaada külastatavus ja tagasiside

Waldorfpere jõululaadaga samal nädalavahetusel toimus Sakala keskuses kahel päeval Viljandi Käsitöölaad. Kui palju see mõjutas meie laada külastatavust, ei ole otseselt teada. Konkureeriva sündmuse tekkimisel on võimalus panustada ainult hea turunduse peale. Projektijuhina pean tõdema, et 2018. aasta laada külastatavus oli väiksem kui eelneval aastal, ent selle eest oli ruum inimesi pidevalt täis. Seda fakti kinnitavad laadal teenitud tulud ning

kauplejate head müüginumbrid. Kokku külastas 2018. aastal Waldorfpere jõululaata ligikaudu 350 inimest.

Projektijuhina on minu jaoks väga oluline saada oma korraldatud sündmusele ausat tagasisidet ning kõige olulisem on just konstruktiivne tagasiside. Waldorfpere jõululaada tagasiside koguti kõikide Viljandi Vaba Waldorfkooli poolsete meeskonnaliikmete ja lastevanemate käest pärast sündmuse toimumist kooli personali poolt. Vastukaja on olnud palju ning negatiivsema tagasiside hulk on enamuses.

Kõige enam toodi negatiivse tagasisidena välja vahvlimüüjate müügiasukoha muutust. Otsus oli tingitud sellest, et sündmuse ohutuse mõttes oli mõistlik leida vahvlimüüjatele uus müügikoht. Asukoha muutuse tõttu jäi kahjuks vahvlimüüjate tulu võrreldes eelnevate aastatega madalamaks. Uue leidlikuma ideena tegid lapsed korvides vahvlitega kõikidele külastajatele otsemüüki. See töötas väga hästi ning lapsed olid üllatavalt motiveeritud ideega kaasa minema. Lisaks toodi järgmiseks probleemiks vähene programmi viidete olemasolu. Programm oleks pidanud olema iga teise seina peal ning kõikidele külastajatele kergesti kättesaadav. Samuti toodi välja, et päevajuht oli eelnevate aastatega võrreldes ebapädevam ning kogu mikrofoni räägitav heli oleks võinud kõlada üle kogu maja.

Positiivse poolena toodi välja, et kauplejate paigutus oli parem kui eelmisel aastal, mistõttu ruumi saalis ringi käia oli rohkem. Samuti on ka külastajate poolt kuulda kiidusõnu kogu sündmuse mõnusast atmosfäärast ja toredast tundest. Lisaks kiideti ka kohvikuala, mille uus asukoht meeldis enamikele külastajatele rohkem, sest sellega kaasnes hubane söögiala, mida varem ei ole olnud. Kõige enam andsid positiivset tagasisidet kauplejad, kes kiitsid väga kogu sündmuse kulgu.

Tagasiside saamine oli sündmuse juures väga oluline osa ning kõik väljatoodud punktid olid väga asjalikud ja mõistetavad. Kool on tagasisidest teadlik ning kogu tagasisidet kasutatakse uue laada korralduse paremaks muutmises.

4. ENESEREFLEKSIOON

Projektijuhina on väga oluline endale seada isiklikud eesmärgid, mis aitavad kogu korraldusprotsessi jooksul fookust hoida tähtsamatel asjadel. Minu isiklikuks eesmärgiks oli, et laadale tuleks vajalik arv kauplejaid, et sündmuse ajal oleks saalis piisavalt inimesi ja, et kõik lahkuksid sündmuselt hea tujuga. Lisaks seadsin endale eesmärgiks leida sponsoreid, kes oleksid nõus rahaliselt toetama kooli õueala renoveerimist.

Eesmärkide täitmine ei läinud nii kergelt, kui esialgu tundus. Kauplejate leidmine oli kohati raskem kui ma olin arvanud, ent tulemusega võib olla rahul. Kuna kool on selletaolist laata korraldanud juba aastaid, siis turunduse valdkonnas tundsin ennast kindlamalt. See, et külastajaid oli vähem kui eelmisel aastal, mulle meelehärmi ei pakkunud. Oli näha, et külastajad nautisid laata täies ulatuses. Kahjuks ei jätkunud mul ajalist ressursi õueala renoveerimiseks potentsiaalsete sponsorite leidmiseks.

Samuti ei läinud sündmuse korraldus nii sujuvalt kui loodeti. Kuna kokkupuude sündmusega oli esmakordne, tuli eeskätt aru saada kogu Viljandi Vaba Waldorfkooli süsteemist ning sündmuse kontseptsioonist, ent see võttis omajagu aega. Raske oli sisse sulanduda kogukonda, kus kõik teavad oma ülesandeid ning kus kõik tunnevad üksteist. Kogu sündmuse vältel tekkis mul kui projektijuhil mitmeid infosulgusid või leidsin ennast teadmatusest. Kui õnneks tänu kiirele reageerimisele said enamjaolt kõik infosuluga seotud probleemid lahendatud. Sündmuse korraldus algas vähem kui kaks kuud enne sündmuse algust ning see tekitas kohati stressi ja pinget ning kuna kogu korraldusliku protsessiga tegelesin üksinda, siis oli hetki, kus tundsin, et sündmust on raske hallata.

Kogu sündmus sai edukalt korraldatud ning peakorraldajana sain kasutada kõiki pädevusi, mis õpingute ja praktikate jooksul on omandatud. Kõige olulisemaks pean oskust juhtida projekti, märgata detaile ning näha kogu terviklikku pilti. Samuti pean oluliseks oskust mõelda ja analüüsida riske, mis sündmuse korraldamisega võivad kaasneda. Tähtsaks osaks on ka konstruktiivne tagasiside, selle analüüsimine ning tulemuste tõlgendamine iseenda jaoks. Negatiivse tagasiside käsitlemisel pean oluliseks tehtud vigadest õppimiseks.

KOKKUVÕTE

Käesolev loov-praktiline lõputöö annab ülevaate Viljandi Vaba Waldorfkooli poolt korraldatud sündmusest Waldorfpere jõululaat 2018. Heategevuslik üritus Waldorfpere jõululaat on kogukondlik sündmus, kus leiab nelja tunni jooksul tegevusi kogu perele laada, isetegemise, heade maitsete ja muusikaliste vahepalade kujul. Kogu sündmuselt kogutud tulu läheb Viljandi Vaba Waldorfkooli tegevuse heaks.

Waldorfpere jõululaat toimus 2018. aasta 9. detsembril algusega kell 11.00 juba kahekümne kolmandat korda. Sündmuse eesmärgiks oli luua kogukonda ning sotsiaalset ettevõtmist toetav päev, kus kooli õpilased, õpetajad, töötajad ning lapsevanemad said ühiselt üritust ette valmistades omandada uusi vajalikke kogemusi. Laada korralduse eesmärgiks oli samuti koguda raha waldorfkooli mõne olulise tegevuse või tarbeeseme jaoks. Üritus toetas noorte huvitegevust ning initsiatiivi millegi ise tegemises või läbiviimises.

Üritus täitis oma eeldatavaid eesmärke edukalt. Sündmuselt saadud tagasisidet kaasati antud ürituse analüüsimises ning sellega arvestatakse uue laada korralduses. Waldorfpere jõululaat 2018 oli menukas sündmus, mida külastas kokku ligikaudu 350 inimest.

Waldorfpere jõululaat 2018 projektijuhi ametikoht andis mulle võimaluse rakendada ja kinnistada kõike seni koolis korraldustöö kohta õpitut. Koostöös Viljandi Vaba Waldorfkooliga oli mul võimalus kogeda, kuidas on töötada nii suure meeskonnaga ning kuidas käib kogukonna sündmuste korraldamine. Antud projekt on olnud väga hariv ning väljakutseid pakkuv ning see on oluliseks osaks minu kui kultuurikorraldaja erialaseks ja isiklikuks arenguks.

KASUTATUD ALLIKAD

Alas, R. 2008. Juhtimise alused. Tallinn: Kirjastus Külim.

Brooks, I. 2006. Organisatsioonikäitumine. Üksikisik, rühm ja organisatsioon. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

European Council for Steiner Waldorf education. <http://ecswe.eu/waldorf-steiner-education-in-europe-2/>, (12.04.2019).

Glasl, F & Lievegoed, B. 2014. Ettevõtte dünaamiline areng. Muutuste juhtimise jätkusuutlikkus. Arengukulg OÜ.

Josing, M., Vahi, T., Lepane, L., Pulver, B., Reiman, M., Orro, E., Niklus, I., Randrüt, S. & Jõekalda, P. 2012. Eesti toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ning analüüs. https://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/Kultuuri-ja_spordisundmuste_majanduslik_maju.pdf, (23.04.2019).

Kolb, B., M. 2005. Kultuuriturundus. Tartu: kirjastus Atlex.

Kolk, K. 2015. Kollegiaalne juhtimine Waldorfpedagoogilistes koolides õpetajate ja juhatuse liikmete hinnangutel. [Magistritöö]. Tartu Ülikool. Tartu.

Kultuuriministeerium. s.a. "Kultuuripoliitika põhialused aastateni 2030" väljatöötamise protsess. <https://www.kul.ee/et/kultuur2030>, (08.05.2019).

Eesti Vabade Waldorfkoolide Ühendus. 2011. Käsiraamat Waldorfkooli lapsevanemale. http://www.waldorf.vil.ee/f/files/Kasiraamat_waldorfkooli_lapsevanemale_20122011.pdf, (12.04.2019).

Mänd, K. 2019. Suuline intervjuu Viljandi Vaba Waldorfkooli tegevjuhiga. Viljandi, 08.04.2019.

Narayanan, V.G. 2010. Taskumentor: Eelarve koostamine. Tallinn: Äripäev AS.

Riskianalüüsi käsiraamat. 2012. Tallinn: kirjastus TEN-TEAM.

Schaefer, C. 2012. Partnership of Hope: Building Waldorf School Communities. New York: AWSNA Publications. <https://leadtogether.org/wp-content/uploads/2014/01/Partnerships-of-Hope-Schaefer.pdf>, (16.04.2019).

Vadi, M. 2000. Organisatsioonikäitumine. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Vihalem, A. 2008. Turunduse alused. Tallinn: kirjastus Külim.

Viljandi Linnavolikogu. 2018. Viljandi Linna arengukava 2018-2023. Viljandi. https://www.riigiteataja.ee/aktiisa/4070/9201/8016/Vm23_lisa.pdf# , (15.04.2019).

Viljandi Vaba Waldorfkool. 2019. Viljandi Vaba Waldorfkooli põhikiri. https://viljandiwaldorf.ee/wp-content/uploads/2019/03/VILJANDI-WALDORFKOOLI-P%C3%95HIKIRI_12.02.2019.pdf, (08.04.2019).

Viljandi Vaba Waldorfkool. 2016. Viljandi Vaba Waldorfkooli arengukava 2016-2019. <https://viljandiwaldorf.ee/wp-content/uploads/2018/11/Arengukava-2016-2019.pdf>, (08.04.2019).

Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühing. 2016. Viljandi Vaba Waldorfkooli Ühingu põhikiri. <https://viljandiwaldorf.ee/wp-content/uploads/2018/11/VILJANDI-VABA-WALDORFKOOLI-%C3%9CHINGU-p%C3%B5hikiri.pdf>, (08.04.2019).

Virovere, A; Alas, R & Liigand, J. 2004. Organisatsioonikäitumine. Tallinn: kirjastus Külim.

Waldorf education. 2015. Rudolf Steiner & the History of Waldorf Education. <https://www.waldorfeducation.org/waldorf-education/rudolf-steiner-the-history-of-waldorf-education>, (15.04.2019).

LISAD

Lisa 1 Waldorfpere jõululaat 2018 programm

Kell	Tegevus	Koht	Repertuaar	Tehniline vajadus	Proov
8.00	Pärimusmuusika Ait avab				
9.00	Suure saali dekoratsioonid	suur saal			
10.00	Kauplejad	suur saal			
11.00	Laada avamine	suur saal		mikrofon	
11.05	Tervitusmuusika	suur saal	kontsert		
12.00	Täistunni auhinnaloos	suur saal		mikrofon	
12.15-12.40	Lasteaia esinemine	väike saal	kontsert	mikrofonid	
12.45-13.00	Muinasjututuba	keldriruum	etendus		
13.00	Täistunni auhinnaloos				
13.15-13.40	Koolilaste esinemine			mikrofonid, klaver	
13.15-13.30	Muinasjututuba	keldriruum	etendus		
14.00	Täistunni auhinnaloos	suur saal		mikrofon	
14.50	Täistunni auhinnaloos	suur saal		mikrofon	
14.45	Uste avamine	väike saal			
15:00-16:00	Pühadekontsert: Jäälilled	väike saal			14.00
15:05	Kümnise kogumine kauplejatelt	suur saal			

Lisa 2 Waldorfpere jõululaat 2018 eelarve

KULUD					
Kululiik	Ühik	Ühiku hind	Kogus	Summa (KM-iga)	Rahastaja
Saali rent	kord	609,60	1	609.6	VVW
Plakati trükk	tk	18,00	18	18,00	VVW
Sakala reklaam	kord	139,20	1	139,20	VVW
Töötubade materjal laadale	kord	71,33	1	71.33	VVW
Dekoratsioonid	kord	25,83	1	25.83	VVW
Käsitööring	kord	64,15	1	64.15	VVW
Vahvlimeistrid (materjal, masinad)	kord	73,19	1	73.19	VVW
VVW kalendrid/raamatud	kord	29,88	1	29.88	VVW
KULUD KOKKU:				1031,18	

TULUD					
Tuluallikad	Ühik	Ühiku hind	Kogus	Summa	2017. a käive
Kauplejate kümnis	kord	440,10	1	440,10	378,50
Lastevanemate kümnis	kord	11,50	1	11,50	5,00
Kohviku müük	kord	786,10	1	768,10	265,66
Jõululoos	kord	647,43	1	647.43	837,04
Annetus	kord	15,66	1	15.66	57,85
Infolett (kontserdipiletid+töötoad)	kord	470,17	1	470.17	344,40
Käsitöölett + kingilett	kord	455,20	1	455,20	486,15
Vahvlimeistrid	kord	302,70	1	302,70	459,38
TULUD KOKKU:				3110,86	2833,98

Lisa 3 Turundus- ja sotsiaalmeediaplaan

TURUNDUS- JA SOTSIAALMEEDIAPLAAN				
MILLAL?	KANAL	TEGEVUS	MILLE KOHTA?	VAJADUS
23.11.2018	Facebook	Sündmus avalikuks	Waldorfpere jõululaat 2018	Kaanefoto, sündmuse kirjeldus
	Facebook	Jagada üritust Viljandi Vaba Waldorfkooli lehel		Sündmuse link
25.11.2018		Pärimusmuusika Aidale info sündmuse kohta	Sündmuse tutvustus + plakat	Plakat
26.11.2018		Plakatid linna peale laiali		27 plakatit; knopkad/ seinanäts
27.11.2018	Facebook (event)		Plakat	Plakati JPG fail
28.11.2018	Üksleht	Pressiteade saata		Pilt eelmise aasta laadast/ plakatist
3.12.2018	Facebook (event)	Info kauplejate kohta	Kauplejad (märkida kõikide Facebookid)	Eelmiste aastate laada pilt
4.12.2018	Sakala ajaleht	Pressiteate saatmine		Kontaktid, pressiteade, eelmise aasta foto + 2018.a plakat
5.12.2018	Facebook	Info pühadekontserdi kohta	Kontsert	Pilt viiulitest
	Facebook		Kodukohvik / vahvlimeistrid	
6.12.2018	Mulgi saade (Kuku raadio)	Otseülekanne / intervjuu		
7.12.2018	Facebook (üritus)		Paulina käsitööjätise tutvustus	Foto Paulina Käsitööjätise kohvikust
8.12.2018	Facebook (üritus)		Töötubade info	Eelmise aasta jõululaada foto
9.12.2018	Facebook (üritus)	Uksed avatud	Kodukohvik, vahvlimeistrid,	

			jõululoos, programm	
	Facebook (üritus)		Pühadekontserdi meeldetuletus	Väikeses saalis muusikutest tehtud pilt
	Sakala ajaleht	JÄRELUUDIS	Galerii sündmuselt	
11.12.2018	Facebook (üritus)	Tänupostitus	Tänada sponsoreid, külastajaid, kauplejaid jne.	Ettevõtete logode pildid (7 tk)
12.12.2018	Facebook (üritus)		Fotoalbumi jagamine	fotoalbumi link

Lisa 4 Riskianalüüs

Nr.	Oht	Tõsisus/ tõenäosus	Ennetav tegevus	Korrigeeriv tegevus
1.	Reklaam ei jõua vajalike sihtgruppideni	2/1	Mõelda hoolikalt läbi kõik turundusviisid ning vajadusel teha sihtgruppidele otseturundust.	Kaardistada kõik sihtgruppid; mõelda hoolikalt läbi, kuidas sihtgruppideni jõuda ning loota järgmise aasta peale.
2.	Kauplajad ei tule kohale	2/3	Hoida pidevat kontakti kuplejatega ning veenduda, et kokkulepped on jõus. Leida asenduskauplejaid, kes esialgsest kavast välja jäid.	Kiiremas korras ühendust võtta teiste kauplejatega, kes oleksid huvitatud sündmusel osalemisest.
4.	Sündmuse ajal juhtub osalejale terviserike või keegi vigastab ennast sündmuskohas	3/1	Kindel olla, et sündmuskohas on kõik turvaline ning hoida külastajaid eemale kohtadest, kuhu minna ei tohi või mis tunduvad ohtlikud.	Õnnetuse toimumise korral teatada juhtunust kiirabile ning anda vajadusel esmaabi.
5.	Tulekahju sündmuskohas	3/1	Kindel olla, et sündmuskohas on olemas vajalikud vahendid tulekahju kustutamiseks ning tutvuda Pärimusmuusika Aida	Esmalt kõik majas olevad inimesed evakueerida ning võimalusel ise tulekahju kustutada.

			evakuatsiooniplaaniga.	
6.	Samal ajal toimub konkureeriv sündmus	2/2	Kaardistada kõik võimalikud konkurendid. Jõuda turundusega sündmuse sihtgrupini.	Tunda oma sihtgrupi vajadusi ning vajadusel pakkuda neile midagi, mida oodatakse ja soovitakse.
7.	Sündmus jääb miinusesse	3/3	Teha piisavalt turundust. Muuta külastajatele kõik tegevused atraktiivseks. Hoida kulueelarvet maksimaalselt madalana.	Sündmusel tegeleda võimalikult palju müügitööga. Aksepteerida juhtunut ning mõtestada vead, mis selleni viisid, et neid järgmistel aastatel vältida.
8.	Keegi esinejatest haigestub, mis tõttu jääb pühadekontsert ära	3/2	Mõelda plaan B (esineb keegi teine Waldorfkoolist või muusikakoolist)	Olla esinejatega pidevas kontaktis ning vajadusel võtma kasutusele plaan B

Lisa 5 SWOT-analüüs

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Viljandi Vaba Waldorfkooli ja TÜ Viljandi kultuuriakadeemia toetus korralduses. • Järjepidevalt toimunud sündmus. • Sündmus toetab noorte initsiatiivi millegi ise tegemises, haridust ning huvitegevust. • Tegemist on heategevusliku üritusega. • Korraldavad inimesed, kellel on korraldamiskogemused. • Toimub Pärimusmuusika Aidas, kus on kõik vajalik olemas. • Viljandi Vaba Waldorfkooli kogukonda ühendav sündmus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Projektijuhil puutub kogemus laada korralduses. • Peakorraldaja ei ole seotud Viljandi Vaba Waldorfkooli organisatsiooniga. • Peakorraldaja ei puutu kogu meeskonnaga kokku enne sündmuse päeva. • Liialt Viljandi Vaba Waldorfkooli põhine sündmus.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Võimalus otsida sponsoreid ja taotleda raha. • Võimalus arendada koostööd kohalike ettevõtetega ja kultuuriasutustega. • Võimalus uuendada laadal toimuvaid tegevusi. • Teha laat Viljandi linna ja Viljandimaa rahvale atraktiivsemaks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sünduse tulu ei ole piisav, et katta kulusid. • Sündmusel ei ole piisavalt külastajaid. • Kauplejad hüppavad ootamatult alt. • Sündmuse turundus ja reklaam ei jõua sihtgruppideni. • Konkurendid - detsembrikuus toimub Viljandis palju laatasid. • Meeskonnasisesed infosulud.

SUMMARY

This creative-practical thesis gives an overview of the event Waldorf Family Fair 2018 organized by Viljandi's Free Waldorf School. The Waldorf Family Fair is a community charity event, which offers multiple activities from fair and handcraft to food experiences and enjoyable music. The collected income of the event is invested in making Viljandi Free Waldorf School a better place for students.

The Waldorf Family Fair was held on the 9. December starting at 11am and it took place for the 23th time in 2018. The purpose of this event was to organize a community and social venture event, where students, teachers, employees and parents are able to prepare an event and gain new experiences by working together. The aim of the fair was to gather funds for the future actions and other important matters of Waldorf Schools. The event supported youth recreational activities and their initiative in doing something themselves.

The event fulfilled its expected purposes successfully. The feedback was included to analyse the event and it will be taken into account when organizing a new fair. Waldorf Family Fair 2018 was a successful event, which had an attendance of approximately 350 people in total.

The project manager position of Waldorf Family Fair 2018 gave me an opportunity to engage and attend the knowledges and skills in management that I have acquired in university. In collaboration with Viljandi Free Waldorf School, I had an opportunity to experience, how it is to work with a big crew and how to organize a community event. This project has been very educational and challenging, but it plays an important role for me as a manager to grow both professionally and personally.

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kätlin Kriisa,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose Waldorfpere jõululaat 2018, mille juhendaja on Piret Aus, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digiarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Kätlin Kriisa

15.05.2019